

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS
6 PRIORITETO „DARNAUS TRANSPORTO IR PAGRINDINIŲ TINKLŲ
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“
06.2.1-TID-R-511 PRIEMONĖS „VIETINIŲ KELIŲ VYSTYMAS“ PROJEKTŲ
FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.2.1-TID-R-511 priemonės „Vietinių kelių vystymas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.2.1-TID-R-511 priemonės „Vietinių kelių vystymas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 3-285(1.5 E) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašų patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“;

2.4. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas).

2.5. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL 2013 L 347, p. 289) (toliau – Reglamentas Nr. 1301/2013).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–

2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Ministerija) ir Transporto investicijų direkcija (toliau – įgyvendinančioji institucija).

5. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negražinamoji subsidija.

6. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama regiono projektų planavimo būdu.

7. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 67 493 394 (šešiasdešimt septynių milijonų keturių šimtų devyniasdešimt trijų tūkstančių trijų šimtų devyniasdešimt keturių) eurų, iš kurių iki 67 493 394 (šešiasdešimt septyni milijonai keturi šimtai devyniasdešimt trys tūkstančiai trys šimtai devyniasdešimt keturių) eurų – Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšos.

8. Iš Aprašo 7 punkte nurodytos sumos 4 049 604 (keturi milijonai keturiasdešimt devyni tūkstančiai šeši šimtai keturi) eurai Europos regioninės plėtros fondo lėšų (toliau – veiklos lėšų rezervas) galės būti skirta projektams finansuoti tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Veiksmų programos priedo pakeitimą, kuriuo veiklos lėšų rezervas bus skirtas Veiksmų programos 6 prioritetui įgyvendinti.

9. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo, Ministerija turi teisę Aprašo 7 punkte nurodytą sumą padidinti, neviršydama Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

10. ES struktūrinių fondų lėšų regionams limitai:

10.1. Pagal Aprašą skiriamų finansavimo lėšų paskirstymas regionams (be veiklos lėšų rezervo):

Regiono pavadinimas	ES struktūrinių fondų lėšų suma, Eur
Alytaus	3052809
Kauno	11819817
Klaipėdos	6800603
Marijampolės	3306569
Panevėžio	5313478
Šiaulių	6404467
Tauragės	2848542
Telšių	3537057
Utenos	3840129
Vilniaus	16520319
Iš viso:	63443790

Pastaba: veiklos lėšų rezervas regionams paskirstomas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Veiksmų programos priedo pakeitimą, kuriuo veiklos lėšų rezervas bus skirtas Veiksmų programos 6 prioritetui įgyvendinti.

10.2. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, dėl kurių kasmet turi būti pasirašytos projektų sutartys, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur							Iš viso konkrečiam regionui per 2014–2020 m.
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
Alytaus	0	0	0	649534	974301	974300	649534	3247669
Kauno	0	0	0	2514855	3772282	3772281	2514855	12574273
Klaipėdos	0	0	0	1446937	2170405	2170405	1446937	7234684
Marijampolės	0	0	0	703525	1055288	1055289	703525	3517627
Panevėžio	0	0	0	1130527	1695791	1695791	1130527	5652636
Šiaulių	0	0	0	1362653	2043979	2043978	1362653	6813263
Tauragės	0	0	0	606073	909109	909109	606073	3030364
Telšių	0	0	0	752565	1128848	1128849	752565	3762827
Utenos	0	0	0	817049	1225573	1225573	817049	4085244
Vilniaus	0	0	0	3514962	5272441	5272442	3514962	17574807
Iš viso regionams konkrečiais metais:	0	0	0	13498680	20248017	20248017	13498680	67493394

10.3. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, kurios kasmet turi būti pripažįstamos deklaruotinomis, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur										Iš viso konkrečiam regionui per 2015–2023 m.
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	
Alytaus	0	0	0	259813	714488	909348	584580	584580	292290	129906	3247669
Kauno	0	0	0	1005941	2766342	3520798	2263368	2263368	1131684	502970	12574273
Klaipėdos	0	0	0	578774	1591632	2025712	1302242	1302242	651121	289388	7234684
Marijampolės	0	0	0	281410	773878	984936	633173	633173	316586	140705	3517627
Panevėžio	0	0	0	452211	1243581	1582739	1017474	1017474	508737	226105	5652636
Šiaulių	0	0	0	545061	1498919	1907714	1226387	1226387	613193	272530	6813263
Tauragės	0	0	0	242429	666681	848502	545465	545465	272733	121214	3030364
Telšių	0	0	0	301026	827823	1053592	677308	677308	338654	150514	3762827
Utenos	0	0	0	326819	898754	1143869	735344	735343	367672	163410	4085244
Vilniaus	0	0	0	1405984	3866460	4920948	3163464	3163464	1581732	702991	17574807
Iš viso regionams konkrečiais metais:	0	0	0	5399468	14848558	18898158	12148805	12148804	6074402	2699733	67493394

11. Priemonės tikslas – vystyti susisiekimą vietinės reikšmės keliais, kurie sudaro antrines ar tretines regionų jungtis su TEN-T tinklu, gerinant šių kelių techninius parametrus ir diegiant eismo saugos priemones.

12. Pagal Aprašą remiama (-os) ši (šios) veikla (-os):

12.1. Eismo saugos ir aplinkos apsaugos priemonių diegimas vietinės reikšmės keliuose (veiklai finansuoti turėtų būti skirta ne mažiau kaip 20 248 018 Eur);

12.2. Vietinės reikšmės kelių transporto infrastruktūros vystymas, įgyvendinant regionų plėtros planus, savivaldybių strateginius veiklos planus ir integruotas teritorijų vystymo programas (veiklai finansuoti turėtų būti skirta ne daugiau kaip 47 245 376 Eur).

13. Pagal Aprašą remiamų veiklų finansavimo paskirstymas pagal regionus:

Regiono pavadinimas	10.1 papunktyje numatyta veikla – ne mažiau kaip, Eur	10.2 papunktyje numatyta veikla – ne daugiau kaip, Eur	Iš viso, Eur
Alytaus	974301	2273368	3247669
Kauno	3772282	8801991	12574273
Klaipėdos	2170405	5064279	7234684
Marijampolės	1055288	2462339	3517627
Panevėžio	1695791	3956845	5652636
Šiaulių	2043979	4769284	6813263
Tauragės	909109	2121255	3030364
Telšių	1128848	2633979	3762827
Utenos	1225573	2859671	4085244
Vilniaus	5272442	12302365	17574807
Iš viso:	20248018	47245376	67493394

14. Pagal Aprašą finansuojama tik Aprašo 12 punkte išvardintos veiklos, jei jos nefinansuojamos:

14.1. Vidaus reikalų ministerijos administruojamomis Veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 07.1.1-CPVA-V-902 priemonės „Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas. I“, 07.1.1-CPVA-R-903 priemonės „Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas. II“, 07.1.1-CPVA-R-904 priemonės „Didžiųjų miestų kompleksinė plėtra“, 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra“, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.2.1-CPVA-R-908 priemonės „Kaimo gyvenamųjų vietovių atnaujinimas“ lėšomis;

14.2. Energetikos ministerijos administruojamomis Veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-FM-F-105 priemonės „Energinis vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“ lėšomis;

14.3. Ministerijos administruojamomis Veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.5.1-TID-R-514 priemonės „Darnaus judumo priemonių diegimas“, 04.5.1-TID-R-516 priemonės „Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra“ lėšomis;

14.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos administruojamomis Veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.2-APVA-R-014 priemonės „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“, 05.1.1-APVA-R-007 priemonės „Paviršinių nuotekų sistemų tvarkymas“ lėšomis.

15. Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas regionų projektų sąrašus numatoma sudaryti 2016 m. III ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

16. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra savivaldybių administracijos, galimi partneriai yra Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos ir privatūs juridiniai asmenys (tais atvejais, kai projektai įgyvendinami viešosios ir privačios partnerystės būdu).

17. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

18. Privatus subjektas gali būti partneris, jei projektui įgyvendinti buvo sudaryta partnerystės sutartis, vadovaujantis Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“, ir Centrinės projektų valdymo agentūros parengtomis metodinėmis rekomendacijomis dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo, skelbiamomis interneto svetainėje www.ppplietuva.lt.

19. Pareiškėjas yra tiesiogiai atsakingas už projekto parengimą, įgyvendinimą ir rezultatus nepriklausomai nuo to, ar pareiškėjas projektą įgyvendina vienas ar kartu su partneriu.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

20. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

21. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus:

21.1. projektas, kurio metu numatoma vykdyti Aprašo 10.1 ir (ar) 10.2 papunkčiuose numatytas veiklas, turi atitikti regiono plėtros planą, patvirtintą regiono plėtros tarybos sprendimu. Laikoma, kad projektas atitinka šį atrankos kriterijų, jei projektas, projekto veiklos ir projekto vykdytojas atitinka regiono plėtros planą;

21.2. projektas, kurio metu numatoma vykdyti Aprašo 10.1 ir (ar) 10.2 papunkčiuose numatytas veiklas, turi atitikti savivaldybės strateginį veiklos planą, patvirtintą savivaldybės tarybos sprendimu. Laikoma, kad projektas atitinka šį atrankos kriterijų, jei projektas, projekto veiklos ir projekto vykdytojas atitinka savivaldybės strateginį veiklos planą;

21.3. projektas, kurio metu numatoma vykdyti Aprašo 10.2 papunktyje numatytą veiklą, turi atitikti integruotą teritorijų vystymo programą. Laikoma, kad projektas atitinka šį atrankos kriterijų, jei projektas, projekto veiklos ir projekto vykdytojas atitinka integruotą teritorijų vystymo programą.

22. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

23. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 36 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

24. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka.

25. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

26. Projektu turi būti siekiama toliau išvardytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

26.1. kai įgyvendinama Aprašo 10.1 papunktyje numatyta veikla – produkto tipo rodiklio „Įdiegtos saugų eismą gerinančios ir aplinkosaugos priemonės“, kodas P.S.342;

26.2. kai įgyvendinama Aprašo 10.2 papunktyje numatyta veikla:

26.2.1. produkto tipo rodiklio „Bendras rekonstruotų arba atnaujintų kelių ilgis“, kodas P.B.214 ir (arba) produkto tipo rodiklio „Bendras naujai nutiestų kelių ilgis“, kodas P.N.508;

26.2.2. rezultato tipo rodiklio „Sugaištas kelionės automobilių keliais (išskyrus TEN-T kelius) laikas“, kodas R.S.342.

26.3. Projektu turi būti siekiama Aprašo 24.1 ir 24.2 papunkčiuose nustatytų stebėsenos rodiklių reikšmių, atsižvelgiant į pateiktoje lentelėje konkrečiam regionui nustatytas tarpines ir galutines stebėsenos rodiklių reikšmes.

Regionas	„Sugaištas kelionės automobilių keliais (išskyrus TEN-T kelius) laikas“ (kodas R.S.342)		„Bendras rekonstruotų arba atnaujintų kelių ilgis“ (kodas P.B.214)	
	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.
Alytaus	0	0,043	0	3
Kauno	0	0,166	0	11
Klaipėdos	0	0,095	0	6
Marijampolės	0	0,046	0	3
Panevėžio	0	0,075	0	5
Šiaulių	0	0,090	0	6
Tauragės	0	0,040	0	3
Telšių	0	0,050	0	3
Utenos	0	0,053	0	4
Vilniaus	0	0,232	0	15
Iš viso:	0	0,890	0	59

Regionas	„Bendras naujai nutiestų kelių ilgis“ (kodas P.N.508)		„Įdiegtos saugų eismą gerinančios ir aplinkosaugos priemonės“ (kodas P.S.342)	
	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.
Alytaus	0	0,14	1	2
Kauno	0	0,56	1	2
Klaipėdos	0	0,32	1	2
Marijampolės	0	0,16	1	2
Panevėžio	0	0,25	1	2
Šiaulių	0	0,3	1	2
Tauragės	0	0,13	1	2
Telšių	0	0,17	1	2
Utenos	0	0,18	1	2
Vilniaus	0	0,79	1	2
Iš viso:	0	3	10	20

27. Aprašo 26.2.1 papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio „Bendras naujai nutiestų kelių ilgis“, kodas P.N.508, skaičiavimo aprašas nustatytas Priemonių įgyvendinimo plane. Kitų Aprašo 26.1, 26.2.1 ir 26.2.2 papunkčiuose nurodytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas nustatytas Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše. Visų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

28. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai:

28.1. Iki paraiškos pateikimo turi būti teisės aktų nustatyta tvarka parengta projektui įgyvendinti reikiama dokumentacija:

28.1.1. patvirtintas statinio projektas;

28.1.2. gautas statinio projekto ekspertizės aktas su išvada, kad projektą galima tvirtinti;

28.1.3. jei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (toliau – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, pareiškėjas (partneris) iki paraiškos pateikimo turi būti parengęs poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir turėti atsakingos institucijos sprendimą ar atrankos išvadą (kopija);

28.1.4. jei, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, poveikio aplinkai vertinimo atlikti neprivaloma, pareiškėjas (partneris) argumentuotai raštu informuoja, kad projektui netaikomas reikalavimas dėl poveikio aplinkai vertinimo;

28.1.5. jei planuojama ūkinė veikla (arba planų ar programų įgyvendinimas) susijusi (-ęs) su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima tokių teritorijų aplinka, iki paraiškos pateikimo privaloma nustatyti „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumą, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtomis ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtomis ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis ir turėti atsakingos institucijos išduotą Planuojamos ūkinės veiklos poveikio įgyvendintoms įsteigtomis ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvadą (kopiją);

28.1.6. gautas statybą leidžiantis dokumentas.

28.2. Pareiškėjas turi būti įvykdęs bent vienos Aprašo 12 punkte nurodytos veiklos viešųjų pirkimų procedūras ir prieš pirkimą jos viešųjų pirkimų dokumentus suderinęs su įgyvendinančiąja institucija iki paraiškos pateikimo.

28.3. Jeigu projektą įgyvendinant planuojama pasirašyti kelias Aprašo 12 punkte nurodytų veiklų viešųjų pirkimų sutartis, pareiškėjas turi užtikrinti nepertraukiamą projekto įgyvendinimo eigą: pirmoji viešųjų pirkimų rangos sutartis turi būti sudaryta ir suderinta su įgyvendinančiąja institucija iki paraiškos pateikimo, o paskesnės viešųjų pirkimų sutarties sudarymo data negali būti vėlesnė nei prieš tai sudarytos viešųjų pirkimų sutarties darbų atlikimo termino pabaigos data. Viešųjų pirkimų dokumentai prieš pirkimus turi būti suderinti su įgyvendinančiąja institucija.

28.4. Iki paraiškos pateikimo turi būti pasibaigę teisminiai ginčai (jei tokių buvo) vykdomuose projekto 12 punkte nurodytos veiklos viešųjų pirkimų procesuose.

28.5. Iki paraiškos pateikimo pareiškėjas turi būti parengęs projekto viešųjų pirkimų grafiką pagal formą, nustatytą Aprašo 2 priede ir jį suderinęs su įgyvendinančiąja institucija.

29. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

30. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, t. y. projekto paraiškoje pagrindžiama, kaip projekto investicijomis prisidedama prie regiono teritorijų vystymo, gerinant aplinkosaugines, socialines ir ekonomines regiono sąlygas, mažinant skirtumus tarp regionų.

31. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

32. Projektais, prisidedančiais prie eismo saugos gerinimo (įgyvendinant Aprašo 12.1 papunktyje numatytą veiklą), turi būti diegiamos Inžinerinių saugaus eismo priemonių projektavimo ir naudojimo rekomendacijose R ISEP 10, patvirtintose Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-146 „Dėl Inžinerinių

saugaus eismo priemonių projektavimo ir naudojimo rekomendacijų R ISEP 10 patvirtinimo“ numatytos inžinerinės automobilių kelių saugaus eismo priemonės. Projektuose numatytos įrengti pėsčiųjų perėjos turi atitikti Pėsčiųjų perėjų įrengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-239 „Dėl Pėsčiųjų perėjų įrengimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas.

33. Projektais, kuriais įgyvendinama Aprašo 12.1 papunktyje numatyta veikla, turi būti diegiamos:

33.1. Eismo saugos priemonės. Eismo saugos priemonė Apraše suprantama kaip inžinerinių automobilių kelių saugaus eismo priemonių rinkinys, skirtas juodosios dėmės, kuri nustatoma vadovaujantis Juodųjų dėmių nustatymo ir šalinimo gatvėse ir vietinės reikšmės keliuose metodika, patvirtinta Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-265 „Dėl Juodųjų dėmių nustatymo ir šalinimo gatvėse ir vietinės reikšmės keliuose metodikos patvirtinimo“ (toliau – Juodųjų dėmių nustatymo ir šalinimo gatvėse ir vietinės reikšmės keliuose metodika), panaikinimui, arba pavojingai savivaldybės vietinės reikšmės kelių tinklo vietai, nustatytai vadovaujantis Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 5-V-671 „Dėl Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos patvirtinimo“, nuostatomis ir dėl kurios pertvarkymo būtinumo priimtas savivaldybės saugaus eismo komisijos sprendimas, pertvarkyti. Savivaldybės saugaus eismo komisijos sprendimai turi būti priimti vadovaujantis jos nuostatuose nustatytais procedūromis.

33.2. Aplinkos apsaugos priemonės. Aplinkos apsaugos priemonė Apraše suprantama kaip prevencinė priemonė, sumažinanti arba kompensuojanti neigiamą transporto poveikį aplinkai arba tokio poveikio grėsmę. Aplinkos apsaugos priemonės turinys pasirenkamas atsižvelgiant į kompetentingos institucijos sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka atlikus planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

34. Projektais, kuriais įgyvendinama Aprašo 12.2 papunktyje numatyta veikla, turi būti gerinama vietinės reikšmės kelių, kurie sudaro antrines ar tretines regionų jungtis su TEN-T tinklu ir prisideda įgyvendinant Veiksmų programos 6.2.1 investicinį prioritetą „Regionų judumo didinimas prie TEN-T infrastruktūros prijungiant antrinius ir tretinius transporto mazgus, įskaitant daugiarašio transporto mazgus“, transporto infrastruktūra. Vietinės reikšmės keliais, kurie sudaro antrines ar tretines regionų jungtis su TEN-T tinklu, Apraše suprantami kaip vietiniai keliai, esantys miestų, turinčių nuo 6 iki 100 tūkstančių gyventojų, ir mažesnių savivaldybių centrų tikslinėse teritorijose, nustatytose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1V-429 „Dėl tikslinių teritorijų išskyrimo iš miestų, turinčių nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų, ir mažesnių savivaldybių centrų“, pereinamojo laikotarpio tikslinėse teritorijose, nurodytos Lietuvos Respublikos partnerystės sutartyje, taip pat Lietuvos Respublikos partnerystės sutartyje nurodytų 5 didžiausių Lietuvos miestų savivaldybių tarybų išskirtose tikslinėse teritorijose, ir su jomis susietose teritorijose. Šiais vietinės reikšmės keliais užtikrinamas antrinių ir tretinių transporto mazgų, įskaitant daugiarašio transporto mazgus, prijungimas prie TEN-T infrastruktūros, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 1301/2013 5 straipsnio 7 dalies b papunktyje.

35. Projekto investicijos turi būti skirtos viešajai transporto infrastruktūrai, pritaikytai naudotis visų visuomenės grupių atstovams, rekonstruoti ir (ar) sukurti.

36. Jei projektas įgyvendinamas viešosios ir privačios partnerystės būdu, viešosios ir privačios partnerystės sutartis turi atitikti 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) 2015/1076, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 nustatomos papildomos taisyklės dėl paramos gavėjo pakeitimo ir dėl su tuo susijusios atsakomybės ir minimalūs reikalavimai, kurie turi būti įtraukti į viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutartis, finansuojamas Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis (OL 2015 L 175 p. 1), nuostatas.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

37. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstyti projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

38. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 85 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Pareiškėjas ir (arba) partneris privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 15 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų (iš jų pareiškėjas gali prisidėti ne daugiau kaip 7,5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis, kurios skiriamos savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti).

39. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

40. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Tinkama finansuoti, jei neviršija 5 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Netinkamos finansuoti žemės nuomos išlaidos.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkama finansuoti, išskyrus paprastojo ir kapitalinio remonto išlaidas.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Tinkama finansuoti, išskyrus: 1. įrangos, įrenginių ir kito turto lizingo (finansinės nuomos) išlaidas; 2. įrangos, įrenginių ir kito turto atsarginių / pakaitinių dalių įsigijimo išlaidas; 3. naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas.
5.	Projekto vykdymas	Netinkama finansuoti, išskyrus investicijų projekto su sąnaudų ir naudos analize parengimo / pirkimo išlaidas.
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti tik privalomos informavimo apie projektą priemonės pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 papunkčius.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Netinkama finansuoti.

41. Projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti, išskyrus projektinio pasiūlymo priedo – investicijų projekto su sąnaudų ir naudos analizės rezultatų

lentelėmis parengimo / pirkimo išlaidas, jeigu šios išlaidos yra patirtos ne anksčiau kaip 2014 m. sausio 1 d. Šio priedo rengimo / pirkimo išlaidas pareiškėjas gali įtraukti į projekto biudžetą.

42. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

43. Pareiškėjas arba partneris privalo savo lėšomis sumokėti statybos darbų išlaidas, susijusias su inžineriniais tinklais, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, išskyrus šiuos atvejus:

43.1. kai inžineriniai tinklai patikėjimo teise ar nuosavybės teise priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui yra būtini statiniuose vykstantiems technologiniams procesams ir technologinių įrenginių normaliam darbui užtikrinti;

43.2 kai inžineriniai tinklai yra kelio statiniai, kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, yra kelio sudėtinė dalis ir yra kelio juostoje, o pagrįstais atvejais – ir didesniame plote, kaip tai apibrėžta kelių techniniame reglamente KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 „Dėl kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo“, arba kurie yra gatvės elementai, kaip numatyta statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. Nr. D1-533 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“.

44. Nepiniginis projekto vykdytojo ir (arba) partnerio įnašas laikomas netinkamomis finansuoti išlaidomis.

45. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

46. Savivaldybių vykdomosios institucijos (toliau – savivaldybių institucijos) iki regiono plėtros tarybos sekretoriato kvietime teikti projektinius pasiūlymus nurodyto termino turi regiono plėtros tarybos sekretoriatui raštu pateikti projektinius pasiūlymus dėl regiono projektų įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) pagal formą, nustatytą Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1V-893 „Dėl Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašas), kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Kartu su projektiniu pasiūlymu savivaldybių institucijos turi pateikti:

46.1. Investicijų projektą, parengtą pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, jei projektu siekiama investuoti į turtą arba infrastruktūrą, reikalingą viešosioms paslaugoms, kaip jos apibrėžtos Viešojo administravimo įstatyme, teikti, ir projektui įgyvendinti suplanuotų investicijų į nurodytus investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkantį pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM) ir išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksiuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), viršija 300 000 eurų. Kartu pateikiamas į elektroninę laikmeną įrašytas investicijų projektas, taip pat jo priedai – sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentelės Excel formatu. Investiciniame projekte turi būti pateiktas eismo intensyvumo vertinimas, išnagrinėtos ir palygintos projekto įgyvendinimo

alternatyvos, pasirinktos vadovaujantis Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodika, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt:

46.1.1. Naujų inžinerinių statinių (susisiekimo komunikacijų) statybos atveju:

46.1.1.1. naujų inžinerinių statinių statyba;

46.1.1.2. esamų inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas;

46.1.2. Esamų inžinerinių statinių (susisiekimo komunikacijų) techninių savybių gerinimo atveju:

46.1.2.1. esamų inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas;

46.1.2.2. esamų inžinerinių statinių keitimas.

46.2. Projekto išlaidų paskirstymą pagal remiamas veiklas, pateikiant konkrečias sumas pagrindžiančius skaičiavimus, pagal formą, nustatytą Aprašo 3 priede.

47. Regiono plėtros taryba, regiono plėtros tarybos sekretoriatui įvertinus projektinius pasiūlymus, priims sprendimą dėl regiono projektų sąrašo sudarymo. Į regiono projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 49 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Regiono projektų sąrašas sudaromas atsižvelgiant į Aprašo 13 punkte nustatytą finansavimo paskirstymą pagal remiamas veiklas. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į regiono projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

48. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas/Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

49. Pareiškėjas pildo paraišką iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka.

50. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

51. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėjus per DMS.

52. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus (Aprašo 52.2–52.5 papunkčiuose nurodytų paraiškos priedų formos skelbiamos ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“):

52.1. partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriais (Partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą paraiškos formą);

52.2. Klausymą apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą;

52.3. informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus;

52.4. Informaciją apie iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas (taikoma, kai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma iki pajamų įvertinimo viršija 1 mln. eurų);

52.5. informaciją apie pareiškėjui (partneriui) suteiktą valstybės pagalbą (išskyrus *de minimis* pagalbą), užpildytą pagal formą Informacija apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamiems projektams suteiktą valstybės pagalbą (išskyrus *de minimis* pagalbą);

52.6. informaciją apie partnerio (-ių) indėlį į projektą, jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu (-ais);

52.7. Aprašo 26.1.1–26.1.6 papunkčiuose nurodytus dokumentus;

52.8. jeigu projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopiją; jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį pasirašo pareiškėjas ir partneris (-iai); po paraiškos pateikimo jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį galima keisti tik suderinus su įgyvendinančiąja institucija; po projekto paraiškos vertinimo ataskaitos pateikimo Ministerijai jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis gali būti keičiama tik tuo atveju, jei pakeitimai neturi esminės įtakos paraiškos vertinimo išvadamis ir neprieštarauja Aprašo nuostatomis; pakeitimai turi būti įforminami kaip susitarimas pakeisti jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį; jungtinės veiklos (partnerystės) sutartyje įsipareigojama laikytis pagrindinių geros partnerystės praktikos taisyklių:

52.8.1. visi partneriai turi būti perskaitę paraišką ir susipažinę su savo teisėmis ir pareigomis įgyvendinant projektą;

52.8.2. projekto įgyvendinimo metu projekto vykdytojas privalo reguliariai konsultuotis su partneriais ir nuolat juos informuoti apie projekto įgyvendinimo eigą;

52.8.3. projekto vykdytojas visiems partneriams privalo persiųsti visų įgyvendinančiajai institucijai teikiamų ataskaitų kopijas;

52.8.4. visi projekto pakeitimai, turintys įtakos partnerių įsipareigojimams ir teisėms, prieš kreipiantis į įgyvendinančiąją instituciją pirmiausia turi būti raštu suderinti su partneriais;

52.8.5. prieš teikdamas paraišką iki regiono projektų sąrašė nustatytos datos pareiškėjas susitaria su visais partneriais dėl projekto metu sukurtų produktų, nupirkto ar sukurto turto ir atliktų darbų nuosavybės teisių pasiskirstymo;

52.9. kai įgyvendinama Aprašo 10.1 papunktyje numatyta veikla, juodųjų dėmių pasus, parengtus vadovaujantis Juodųjų dėmių nustatymo ir šalinimo gatvėse ir vietinės reikšmės keliuose metodika, arba savivaldybės saugaus eismo komisijos sprendimus dėl saugų eismą gerinančių priemonių įdiegimo poreikio pavojingiausiose savivaldybės vietinės reikšmės kelių tinklo vietose;

52.10. finansavimo šaltinius patvirtinančius dokumentus – savivaldybės tarybos sprendimą ir (ar) partnerio (-ių) pažymas, patvirtinančias pareiškėjo ir (ar) partnerio (-ių) indėlį finansuoti projekto tinkamų išlaidų dalį, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, ir netinkamas išlaidas, nurodant finansavimo šaltinius, sumas ir laiką; šios pažymos turi būti patvirtintos pareiškėjo ir (ar) partnerio (-ių) vadovo ir projekto finansininko parašais;

52.11. patvirtintą pareiškėjo (partnerio) įstatų (nuostatų ir (ar) statuto) kopiją, jei ši informacija yra neprieinama viešai ar registruose;

52.12. pareiškėjo darbuotojų, atsakingų už projekto įgyvendinimą (projekto vadovo ir projekto finansininko), gyvenimo aprašymus (CV). Juose turi būti įrašyta darbuotojo vardas, pavardė, gimimo data, aprašytas išsilavinimas, darbo patirtis, įgūdžiai, kalbų mokėjimas bei kita naudinga informacija;

52.13. įsakymo (-ų), kuriuo (-iais) pareiškėjo darbuotojai, atsakingi už projekto įgyvendinimą, paskirti projekto vadovu ir projekto finansininku, kopiją (-as);

52.14. VI Registrų centro išduotą išrašą ar šios įmonės Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis, įrodantį partnerio (-ių) atitikimą Aprašo 1 priedo 5 lentelės 5.4.1 ir 5.4.3, 5.4.4 papunkčių reikalavimus (taikoma tik privatiems juridiniams asmenims, jei ši informacija nėra prieinama viešai ar registruose).

53. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma regionų projektų sąrašė, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

54. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta gyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal regionų projektų sąrašą.

55. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

56. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

57. Paraiška atmetama neprašius pareiškėjo pateikti papildomų duomenų ar dokumentų, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktos informacijos, jeigu pareiškėjas įgyvendinančiajai institucijai paprašius per nustatytą laiką nepateikia Aprašo 49 punkte nustatytų dokumentų.

58. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo regiono projekto paraiškos gavimo dienos.

59. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės.

60. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir (arba) Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

61. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

62. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi projekto išlaidų tinkamumą, tinkamas finansuoti išlaidas suskirsto pagal Aprašo 10 punkte numatytas remiamas veiklas. Projekto išlaidų suma pagal remiamą veiklą apskaičiuojama sumuojant visas su Priemonės remiama veikla susijusias tiesiogines išlaidas (pagal išlaidų kategoriją „Statyba, remontas ir kiti darbai“) ir joms proporcingą dalį kitų pagal Aprašo IV skyrių tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Projekto tinkamos finansuoti išlaidos pagal Aprašo 10 punkte numatytas remiamas veiklas nurodomos Aprašo 1 priedo lentelėje „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatytos projekto tinkamos finansuoti ir tinkamos deklaruoti EK išlaidos“.

63. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka. Ministerija turi teisę neskirti finansavimo tiems projektams, kurių įtraukimas į regiono plėtros planą (projektams, kuriais numatoma vykdyti Aprašo 12.1 ir (ar) 12.2 papunkčiuose numatytas veiklas) arba į integruotą teritorijų vystymo programą (projektams, kuriais numatoma vykdyti Aprašo 12.2 papunktyje numatytą veiklą) buvo nesuderintas su Ministerija vadovaujantis Regionų plėtros planų rengimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1V-706 „Dėl Regionų plėtros planų rengimo metodikos patvirtinimo“.

64. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės, pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

65. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos.

66. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios.

Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą.

67 Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

67.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

67.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

65. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

66. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirto finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigijamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytūsi ir partneris (-iai).

67. Projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad visi su projekto įgyvendinimu susiję viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais; projekto sutartys būtų įgyvendinamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais. Statybos darbų projektas turi būti įgyvendinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, statybos techninių reglamentų reikalavimais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

68. Projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad visi su projekto įgyvendinimu susiję viešieji pirkimai, kurie bus pradėti po Aprašo patvirtinimo, būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, konkursų sąlygose perkamiems produktams (projektavimo paslaugoms ir statybos darbams) būtų numatyti aplinkai palankūs (žalieji) kriterijai; rangos darbų sutartys būtų parengtos vadovaujantis Tarptautinės inžinierių konsultantų federacijos (FIDIC) Užsakovo suprojektuotų statybos ir inžinerinių darbų statybos sutarties sąlygomis (Raudonoji knyga); kai perkamos prekės ir paslaugos, sutarčių sąlygos būtų parengtos vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1S-76 „Dėl prekių ir paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių standartinių sąlygų taikymo rekomendacijų ir prekių ir paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių standartinių sąlygų patvirtinimo“ patvirtintomis prekių ir paslaugų pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygomis.

69. 5 metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

70. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

71. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.